

Aluesuunnittelu / Henri Jutila

Lupa- ja valvontavirasto / Milja Mehtonen
LVV-U/42466/2026

Lausunto ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta, joka koskee Jokelan datakeskushanketta ja sen sähkönsiirtoa

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Uudenmaan liitolta lausuntoa ympäristövaikutustenarviointiohjelmasta, joka koskee Jokelan Vihreä Maa Oy:n Tuusulan Jokelaan sijoittuvaa datakeskushanketta ja sen sähkönsiirtoa.

Hankkeen kuvaus

Hanke sijoittuu Tuusulan kunnan pohjoisosaan Jokelaan, läntiselle työpaikka-alueelle Vallunlenkin varrelle. Hankealue on noin 2 kilometrin etäisyydellä Jokelan keskustasta länteen, Ridasjärventien pohjoispuolella. 16,8 hehtaarin kokoiselle hankealueelle ollaan suunnittelemassa kahta datakeskusrakennusta, joiden yhteenlaskettu IT-teho on 96 MW.

Hanke liitetään valtakunnan verkkoon uudella 5,8–6,3 kilometrin pituisella 110 kV voimajohdolla, jonka liityntäpiste on Nurmijärven kunnan alueella sijaitsevalla sähköasemalla.

Hankealue koostuu kahdesta datakeskusrakennuksesta, sähkö- ja jäähdytysjärjestelmistä, varavoimajärjestelmistä, hulevesien hallintaratkaisuksista, toimistotiloista, vartiointirakennuksesta, sähköasemasta, pysäköintialueesta ja huoltoteistä.

Arvioitavat vaihtoehdot ovat:

- VE0: Hanketta ei toteuteta.
- VE1: Hankealueelle rakennetaan datakeskus, jonka IT-teho on 96 MW. Varavoimalähteenä on 76 dieselgeneraattoria, jotka ovat polttoaineteholtaan 6,3 MW. Samaan aikaan generaattoreista käytössä voi olla 66 kappaletta, joiden yhteenlaskettu polttoaineteho on 415,8 MW. Hanke liitetään valtakunnanverkkoon uudella 6,3 km pituisella 110 kV ilmajohdolla, jonka liityntäpiste on Nurmijärven kunnassa sijaitsevalla sähköasemalla.
- VE2: Sama kuin VE1, mutta hanke liitetään valtakunnanverkkoon uudella 5,8 km pituisella 110 kV ilmajohdolla, jonka liityntäpiste on Nurmijärven kunnassa sijaitsevalla sähköasemalla.

Lausunto

Maakuntakaavatilanteen kuvaus ja sen riittävyys

YVA-ohjelmassa maakuntakaavatilanne on kuvattu aluevarausten ja kaavamerkintöjen osalta pääosin oikein ja kattavasti. On hyvä, että myös vireillä oleva VISIO-kaava on tunnistettu.

Ohjelmasta kuitenkin puuttuu yksi hankkeen kannalta keskeinen maakuntakaavan yleinen periaate. Uusimaa-kaava 2050:n selostuksessa (s. 177 ja s. 228) todetaan valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin perustuen yksiselitteisesti: "Voimajohtolinjauksissa hyödynnetään ensisijaisesti olevia johtokäytäviä." Tämä periaate on Uudenmaan alueidenkäytön kannalta kriittinen metsäalueiden pirstoutumisen estämiseksi ja sen sivuuttaminen YVA-ohjelmassa heijastuu suoraan puutteisiin hankkeen vaihtoehtojen asettelussa. Tämä periaate tulee nostaa vahvasti mukaan YVA-selostuksen maankäyttöä ohjaaviin lähtökohtiin.

Vaihtoehtojen riittävyys ja vertailukelpoisuus

YVA-menettelyssä esitetyt hankevaihtoehdot ovat keskenään vertailukelpoisia, mutta ne ovat maakunnallisesta ja ympäristövaikutusten näkökulmasta liian suppeita. Vaihtoehdot eroavat toisistaan vain voimajohdon reitin siirtymien osalta. Koska datakeskus on valtava energiankuluttaja, YVA-asetuksen hengen mukaista olisi tarkastella vaihtoehtoja myös toiminnallisten ratkaisujen, ei pelkästään linjausten osalta.

Hukkalämmön hyödyntäminen tai hyödyntämättä jättäminen on tämän kokoluokan hankkeessa alueellisen ilmastovaikutuksen kannalta ratkaisevin tekijä. YVA-ohjelmassa todetaan vain ympäröivästä, että laitos on "suunniteltu yhteensopivaksi" hukkalämmön talteenoton kanssa ja että hankevastaava "tutkii mahdollisuuksia". Tämä ei riitä. *YVA-selostuksen vaihtoehtoisissa tulee olla vertailtavina alavaihtoehdot, missä hukkalämpö joko hyödynnetään tai ei hyödynnetä.*

Vasta tällainen vaihtoehtoasettelu tekee näkyväksi hankkeen todellisen hiilikädenjäljen ja antaa päättäjille ja viranomaisille oikean kuvan hankkeen ilmastovaikutuksista Uudenmaan hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamisessa.

Sähkönsiirto ja olemassa olevien johtokäytävien hyödyntäminen

Kuten YVA-ohjelman monista kartoista ilmenee, datakeskuksen länsipuolella kulkee jo valmiiksi suuri voimajohtokäytävä. YVA-ohjelmassa valitut reittivaihtoehdot kuitenkin avaavat uusia maastokäytäviä metsä- ja peltoalueille ennen kuin ne yhtyvät olemassa olevaan käytävään lähempänä Nurmijärven sähköasemaa.

YVA-ohjelmassa ei esitetä suoraa perustelua sille, miksi uutta linjaa ei viety suoraan 300 metriä länteen ja vedetty koko matkaa olemassa olevan voimajohtokäytävän reunaan. Maakuntakaavan tavoite uuden infrastruktuurin yhteissijoittamisesta ja luonnonalueiden pirstoutumisen ehkäisemisestä edellyttää, että *YVA-selostuksessa tarkastellaan*

vaihtoehtoa, jossa uusi voimajohto sijoitetaan kokonaisuudessaan olemassa olevan johtokäytävän yhteyteen. Mikäli näin ei toimita, tulee vaihtoehdon poissulkemiselle esittää hyvin selkeät ja perustellut syyt. Joka tapauksessa uuden, erillisen maastokäytävän avaaminen rinnakkaiselle reitille on maankäytöllisesti tehotonta ja ekologisen verkoston kannalta haitallista.

Ilmastovaikutukset

YVA-ohjelmassa kerrotaan, että hankkeen kysyntäjousto kantaverkon suuntaan ei perustu datakeskuksen todellisen sähkönkulutuksen tai laskentatehon vähentämiseen, vaan suuren dieselgeneraattorikapasiteetin käynnistämiseen. Fossiilisten polttoaineiden laajamittainen polttaminen kysyntäjouston nimissä on ristiriidassa Uudenmaan maakunnan ja Tuusulan kunnan ilmastotavoitteiden kanssa.

YVA-selostuksessa on laskettava ja esitettävä avoimesti Flex Power -käytön aiheuttamat paikalliset NOx- ja hiukkaspäästöt sekä hiilidioksidipäästöt. *YVA-selostuksessa on tarkasteltava aidosti vaihtoehtoista menetelmää sähköverkon tasapainottamiseen, eli IT-kuorman ja laitteiden sähkönkulutuksen ajamista alas fossiilisen varavoiman käynnistämisen sijaan.*

Nykytilan kuvauksen riittävyys ja selvitysten kohdentuminen

Ympäristön nykytilan kuvaus ja tehdyt/suunnitellut luontoselvitykset vaikuttavat ohjelman perusteella asianmukaisilta ja kattavilta. Tarvittavat lähtötiedot on tunnistettu hyvin. Kuitenkin seuraaviin asioihin tulee kiinnittää YVA-selostuksessa erityistä huomiota:

- Hankealue ja voimajohdot sijoittuvat herkkien vesikokonaisuuksien (Teilinummen ja Jäniksenlinnan pohjavesialueet, Päijänne-tunneli) läheisyyteen. YVA-selostuksessa on varmistettava, että varsinkin maarakennusvaiheen riskit näille maakunnallisesti ja kansallisesti elintärkeille vesiresursseille on arvioitu erittäin tarkasti.
- Vaikka alueella ei ole maakuntakaavan viheryhteystarvemerkinä juuri hankealueen päällä, uuden voimajohtokäytävän raivaaminen luo esteitä ja pirstoo paikallista ekologista verkostoa. Tätä arviota ja vertailua olemassa olevan johtokäytävän leventämiseen tulee painottaa luontovaikutusten arvioinnissa.
- Datakeskuksen hulevesien johtaminen Vantaanjokeen vaatii tarkat suunnitelmat laadun ja viivytyksen osalta, jotta joen kuormitus (kiintoaines, lämpö, ravinteet) ei kasva.

Johtopäätökset

Uudenmaan liitto katsoo, että ympäristövaikutusten arviointiohjelmassa esitettyjä arvioitavia toteutusvaihtoehtoja tulee monipuolistaa. Arvioinnissa on huomioitava myös seuraavat vaihtoehdot/alavaihtoehdot:

- Voimajohtoyhteys toteutetaan kokonaan olemassa oleviin johtokäytäviin
- Hukkalämpö hyödynnetään tai ei hyödynnetä
- Sähköverkon tasapainottamiseen käytetään IT-kuorman ja laitteiden sähkönkulutuksen ajamista alas fossiilisen varavoiman käynnistämisen sijaan

Mikäli näitä vaihtoehtoja ei varsinaisesti arvioida, on arvioinnin tekemättä jättäminen perusteltava selkeästi.

Muilta osin Uudenmaan liitto on sitä mieltä, että ohjelma antaa riittävät edellytykset arviointiselostuksen laatimiselle.

Mari Siivola
Aluesuunnittelujohtaja

Jakelu

kirjaamo@lvv.fi
Uudenmaan liitto / Kirjaamo

Tiedoksi

kirjaamo@tuusula.fi
kunta@nurmijarvi.fi